

Valtiovarainministeriö
Vero-osasto

Viitteenne: Hankkeen VM108:00/2013 lausunto

LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYSLUONNOKSESTA TULLILAIKSI JA ERÄIKSI SIIHEN LIITTYVIKSI LAEIKSI

Valtiovarainministeriö on pyytänyt Keskuskauppakamarilta lausuntoa hallituksen esitysluonnoksesta tullilaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi. Keskuskauppakamari esittää lausuntonaan seuraavaa:

Ehdotus uudesta tullilaista on varsin selkeä. Uudessa tullilaissa säädettäisiin unionin tullikoodeksia ja sen täytäntöönpano- ja delegoitua asetusta täydentävät kansalliset säädökset. Tullin toimivaltuuksia koskevia säännöksiä täsmennettäisiin sekä yhdenmukaistettaisiin tietyiltä osin rajavartiolain ja poliisilain vastaavien, nykyisen tullilain säännöksiä uudempien, säännösten kanssa. Tietyiltä osin ehdotettu tullilaki on kuitenkin edelleen puutteellinen, esimerkiksi tulliverotarkastuksen toimittamista ei ole otettu säännöksiä. Keskuskauppakamari ehdottaakin hallituksen esityksen täydentämistä tältä osin.

Euroopan unionin neuvoston syksyllä 2013 hyväksymää unionin tullikoodeksia (UCC), sekä sen täytäntöönpano- ja delegoitua asetusta aletaan soveltaa 1.5.2016. Joidenkin säännösten osalta on varattu siirtymäaikaa vuoteen 2020 asti. Siirtymäsäännösten tarkoituksena on antaa jäsenmaille ja komissiolle aikaa uusien tietojärjestelmien ja toiminnallisuuksien suunnitteluun ja ohjelmointiin. Varsinainen unionin tullikoodeksi on annettu asetuksin ja se on välittömästi sovellettavaa oikeutta jäsenvaltioissa, mutta mahdollistaa jossain määrin kansallisen säätelyn menettelytavoissa.

Tullilakia koskevan lakiehdotuksen 2 §: Määritelmät

Tullirikoksen määritelmä on lakiehdotuksen 2 § 7 kohdassa perusteettoman laaja, kun otetaan huomioon tullin valvomien ja täytäntöönpanemien asioiden määrä. Esimerkiksi kansallisen verolainsäädännön rikkomiset mm. valmisteverotuksessa, autoverotuksessa, jäteverotuksessa olisivat tullirikoksia vain sen vuoksi, että Tulli on toimivaltainen viranomainen. Myös maahantuonnin arvonlisävero olisi tässä suhteessa eri asemassa kuin muu arvonlisäverotus. Keskuskauppakamarin käsityksen mukaan tullirikoksen määritelmän laajentaminen liittyy siihen, että Tulli voisi suorittaa rikostutkintaa asioista, joiden valvominen ja/tai täytäntöönpano on sen vastuulla. Määritelmää tulisi kuitenkin rajata koskemaan pääasiassa vain varsinaisia tulliasioita.

Tullilakia koskevan lakiehdotuksen 8 §: Eräät Tullin määräykset

Tullilakia koskevan lakiehdotuksen 8 §:n mukaan "Tulli määrää [...] 2) siltä osin kuin niistä ei säädetä unionin lainsäädännössä, tapauksista, joissa ja edellytyksistä, joilla muuhun erityismenettelyyn kuin passitusmenettelyyn asetettuja tavaroita koskevat menettelynhaltijan oikeudet ja velvollisuudet voidaan siirtää kokonaan tai osittain koodeksin 218 artiklassa tarkoitetulla tavalla, sekä siirtoa koskevista menettelysäännöksistä". Euroopan unionin tullikoodeksin täytäntöönpanovallan siirtoa koskevan 222 artiklan mukaan Komissio määrittelee täytäntöönpanosäädöksillä menettelysäännöt, jotka koskevat mm. 218 artiklassa tarkoitettua menettelynhaltijan oikeuksien ja velvollisuuksien siirtoa sellaisten tavaroiden osalta, jotka on asetettu muuhun erityismenettelyyn kuin passitusmenettelyyn. Edellä mainittu 222 artiklan sisältö huomioiden tullilakiehdotuksen 8 §:n tarkoitus ja tarpeellisuus jää epäselväksi.

Tullilakia koskevan lakiehdotuksen 15 §: Asiantuntijan käyttäminen tarkastuksessa

Lakiehdotuksen 15 §:ssä viitataan ulkopuolisiin asiantuntijoihin, joista esimerkkinä on mainittu muun muassa tavarantarkastajat. Mikäli tällä viitataan Keskuskauppakamarin hyväksymiin tavarantarkastajiin, olisi selvyyden vuoksi hyvä käyttää virallista muotoa "hyväksytty tavarantarkastaja (HTT)".

Keskuskauppakamarin hyväksymät tavarantarkastajat (HTT) ovat puolueettomia asiantuntijoita, jotka suorittavat palvelun tai tavaranteen teknisen tarkastuksen ja antavat sen johdosta määrämuotoisen lausunnon. Tavarantarkastajilta edellytetään ammattialansa tutkintoa sekä riittävää työkokemusta ja heidän toimintaansa valvoo Keskuskauppakamarin tavarantarkastajalautakunta.

Hyväksyttyjä tavarantarkastajia on käytetty apuna tulliasioissa aiemminkin. Etenkin vientikauppaan liittyen tavarantarkastajia on käytetty sen selvittämisessä, vastaako vientitavara sitä, mitä on ilmoitettu tai täyttääkö vientitavara tietyt yksilöidyt määräykset.

Tullilakia koskevan lakiehdotuksen 45 §: Tavarankuljetusreitit

Keskuskauppakamari pitää hyvänä asiana sitä, että Tullin valtuuksista päättää tavarankuljetusreiteistä tietyissä tilanteissa otetaan lakiin nimenomainen säännös.

Tullilakia koskevan lakiehdotuksen 46 §: Tavarankuljettamisvelvollisuus unionin sisäliikenteessä

Tullilakiehdotuksen 46 §:n mukaan "Jos tavarankuonti toisesta unionin jäsenvaltiosta Suomeen, tavarankuonti Suomesta toiseen unionin jäsenvaltioon tai tavarankuonti Suomesta edellyttää viranomaisen myöntämää lupaa, todistusta tai muuta asiakirjaa eikä sitä ole myönnetty ennen kuontia tai kuontia, tavara on ilmoitettava tuotessa tai vietäessä Tullille." Keskuskauppakamarin käsityksen mukaan ehdotus on huomattava toimivaltajennus EU:n sisäkauppaa koskeviin säännöksiin. Säännöksen tarkoitus jää hämäräksi.

Tullilakia koskevan lakiehdotuksen 47 §

Lakiehdotuksen 47 §:ssä sana "puolesta" tulisi korvata sanalla "lukuun", jotta lain sanamuoto vastaisi Euroopan Unionin Tullikoodeksin sanamuotoa.

Tullilakia koskevan lakiehdotuksen 49 §

Tullilakia koskevan lakiehdotuksen 49 §:n mukaan "Tulli määrittää tullin määrän saamansa ilmoituksen taikka muutoin saamiensa tai hankkimiensa tietojen perusteella." Keskuskauppakamari ymmärtää, että Tullilla on oltava toimivalta käyttää myös muualta saamaansa tietoa tullin määrän määrittämisessä. Ehdotettu säännös näyttäisi kuitenkin olevan osittain ristiriidassa voimassa olevan Euroopan Unionin Tullikoodeksin 191 artiklan 2 kohdan kanssa, jonka mukaan tullaus on toimitettava ilmoitustietojen mukaisesti, mikäli tullilmoitusta ei tarkasteta.

Tullilakia koskevan lakiehdotuksen 67§: Tullin jättäminen perimättä

Tullilakia koskevan lakiehdotuksen 67§:ssä säädetään pienimmästä perittävästä määrästä sekä siitä, missä tilanteissa tästä pääsäännöstä voitaisiin poiketa. Keskuskauppakamari pitää säännöstä tarkoituksenmukaisena. Myös ehdotettu 10 euron raja on linjassa muiden verolajien kanssa.

Tullilakia koskevan lakiehdotuksen 12 Luku: Muutoksenhaku

Tullilakia koskevan lakiehdotuksen 12 lukuun on otettu säännökset oikaisuvaatimuksesta. Keskuskauppakamarin käsityksen mukaan oikaisuvaatimusmenettely voi olla turhaa menettelyvaiheiden lisäämistä ja siten lisätä byrokratiaa, mutta toisaalta kaksivaiheinen menettely voi parantaa tullivelallisen oikeusturvaa.

Lopuksi

Unionin tullikoodeksin täytäntöönpano- ja delegoidun asetuksen osalta neuvottelut ovat kuitenkin vielä kesken, joten toivomme lupaa saada kommentoida asetuksiin mahdollisesti tulevia muutoksia niitä tehtäessä.

KESKUSKAUPPAKAMARI

Risto E.J. Penttilä

Toimitusjohtaja

Tarmo Puustinen

Veroasiantuntija

tarmo.puustinen@chamber.fi

Janike Heimonen

Asiantuntija, Kansainväliset asiat

janike.heimonen@chamber.fi